

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Constitvtiones Societatis Iesv

Ignacio <de Loyola>

Romae, 1570

De Conversatione Corporis. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68489](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68489)

rum in domibus Societatis non teneantur; quicunque tamen prædicationi, & confessionibus audiendis vacant, Studium adhibere possunt ad ea, quæ ipsis vsui futura sunt. Et si alicui particulariter conveniret alijs etiam rebus studere; prudentiæ Superioris relinquitur, ut id consideret, & in eo dispenset.

peculiaribus de causis, dispensatione opus esse videretur. Collegia enim, ad litteras addiscendas sunt; domus verò ad eas, quas didicerint, exercendas; vel ad præparandum earum fundamentum, humilitatis scilicet, ac omnis virtutis in ijs, qui operâ eis sunt daturi.

Sit qui singulis hebdomadibus, vel saltem decimoquinto quoque die hæc, & similia omnibus in memoriam redigat; vel illi hæc legere teneatur: ne nostræ fragilis naturæ cõditione obliti ab eorum executione cessent. Et aliquoties singulis annis omnes à Superiore sibi pœnitentias iniungi propter defectû observationis Regularum petant; ut hæc cura indicium sit illius, quam de suo profectu spirituali in via Dei quisque habet.

DE CONSERVATIONE Corporis. Cap. II.

VT nimia sollicitudo in ijs, quæ ad corpus pertinent, reprehensibilis est; ita cura moderata tuendæ ad diuinum obsequium valetudinis ac virium corporis laude digna, & ab omnibus adhibenda est:

da est: & ea de causa, cum animaduernerint aliquid sibi nocere, vel quid aliud necessariū esse circa victū, vestitum, habitationem, officium, aut exercitacionem, & sic de alijs rebus, admoneant omnes ea de re Superiorem, uel quem ad id Superior constituerit, duo interim obseruantes; Primū, vt antequam ad eum quid referant, se ad orandum recipiant; & post orationem, si senserint rem deferendam ad Superiorem, id faciant; Alterum, vt cum verbo aut scripto breui (ne excidat memoria) Superiori rem exposuerint, ei totam curā rei expositæ relinquunt: & quidquid ille statuerit, optimū ducant; * nec cōtendere,

A aut vrgerē per se, vel alium (siue concedatur quod petitur, siue non) pergant: quandoquidem sibi persuadere debent, id magis expedire ad diuinū beneplacitū ac suum maius bonum, quod Superiori, re intellecta, in Domino visum fuerit.

2 Statuatur tempus quoadeius fieri poterit edendi, cubandi, surgendi,

*quidem danda erit. Et si fortē ex obliuione non provide-
ret, cum tamen significasset se velle id facere; non erit
ab re debita cum modestia ei in memoriam reducere, vel
representare.*

IN CAP. II.

A **L**icet, qui
exponit
quod necessariam
sibi existimat, non
debeat ex se idem
denuo petere nec
vrgerē: si Super-
rior tñ nondū sa-
tis intellexisset, et
declarationē vel-
let maiorem; ea

B **Q**uamuis

B ¶ *Quamuis ordinē temporis in refectiōe & somno vt plurimū omnes obseruare debeant; si tamen peculiare ob causas alicui aliud conueniret; videat Superior, num dispensatione cum eo sit vtendum, nec ne.*

C ¶ *In vestitu habenda est ratio eius finis, qui est, ab iniuria frigoris*

& ab indecoro defendi. Ceterū cōuenit, vt, qui probātur, vestitus ratione, ad mortificationē & abnegationem sui, et ad mundum eiusq; vanitatē sub pedibus conculcādā inuentur; & id quidē quantū considerata natura, consuetudo, officiū, & aliæ personarum circumstantiæ patientur.

Cum Scholasticis approbatis, & ijs, qui studijs vacant, videtur in ijs, quæ ad vestitum attinent, magis, quàm cum ijs, qui probantur, ratio haberi posse decentiæ exterioris & commoditatis propter studiorum laborem, & quia Collegia redditus habent: quamuis superflua semper euitari oporteat. In particularibus vero, pro ut vnicuique conuenit, procedetur.

D ¶ *A prandio, præsertim in æstate, per vnus, vel duarum*

gendi, * quod communiter omnes obseruent.

C
3
In ijs, quæ ad victum, * vestitum, & habitationē, & alia corpori necessaria pertinent, curetur cum diuino auxilio, vt quamuis sit in quo probetur virtus & sui ipsius abnegatio; non desit tamen quo sustentetur natura, & ad diuinum obsequium laudemque conseruetur; habitatio conuenienti ratione personarum in Domino.

D
4
Vt * non expedit tanto labore corporali quenquā onerari, vt spiritus

Spiritus obruatur, & corpus detrimentum patiat; ita aliqua corporalis exercitatio, quæ vtrūque iuuet, omnibus communiter conuenit, etiam illis, qui mentalibus exercitijs debent insistere; quæ quidem externis interrumpi deberent, & non continuari, nec sine mensura discretionis assumi.

Corporis castigatio immoderata esse non debet, nec indiscreta * in vigilijs, & abstinentijs, & alijs pœnitentijs externis, * ac laboribus; quæ & nocumentū afferre, & maiora bona impedire solent.

duarum horarum spatium permitti non debent, quoad eius fieri poterit, corporis aut mentis grauiora exercitia. Siquid verò necessitas postulabit, id, quantum poterit charitate erit & metiendum, & moderandum. Id autem tēporis in alijs leuioribus exercitijs occupari poterit. Sed nec extra huiusmodi horas la-

bores nimium cōtinuari sine aliqua relaxatione, vel conuenienti recreatione debebunt.

Tempus somno tribuendum, in genere loquendo, intra sextæ & septimæ horæ spacium debere esse videtur: (nec sine indusijs dormiendū est, nisi necessitatis alicuius excusationē Superior admitteret) sed quia in tanta varietate personarum ac habitudinum certa regula præscribi nequit; vt detrahatur, vel addatur huic tēpori, Præpositi prudentiæ relinquetur; qui curabit, vt quisque, quod necessitas naturalis exigit, retineat.

Quamuis vnusquisq; paratus esse debeat ad quoduis officium

uis officium assumendum, quod ei fuerit impositum; animaduertendum tamen erit, in illis, quæ robustiores ac fortiores homines requirunt (qualia sunt officia Sacristæ, Ianitoris, atq; Infirmarij) ij homines, qui corporis habitudine iuxta officiorum ratione præditi sunt, quantum fieri potest, constituantur.

G Cura habeatur egrotorū magna; quorum agritudo simul atq; infirmorum Præfesto indicata fuerit, si senserit ille rem esse alicuius momenti, Superiorem admoneat; **G** vocetur Medicus, qui vnus tantum ordinariè esse debet; si in casibus quibusdam Superiori aliud non videretur. Obseruetur autem tam in victus ratione, quàm in medicinis quod Medicus præscripserit, quan-

solent. Ideo suo Confessario detegi ab vnoquoque cōuenit quid quid in hac parte faciat; qui si iudicat excedi mensuram, aut certè dubitat de excessu, illum ad Superiorem remittat. Hæc autem omnia eò fiunt; vt clarius procedatur, & in animis corporibusq; nostris Deo Domino nostro maior gloria deferatur.

Sit aliquis domi, qui præsit in ijs, quæ ad corporis bonam valetudinem pertinent, tum cōseruandam in sanis, & quidem in ijs præsertim, qui ex ætate, vel alijs de causis sunt debiliores, tum restituendam in ægrotantibus * cui debeant omnes, si male se habere extraordinarie senserint, id referre; vt de remedio, prout charitas exigit, conuenienti prouideatur.

In ijs, quæ pertinent ad rerū tempora-

7

tum

tum fieri poterit; nec infirmus in his quidquā curet; sed illud potius studeat, ut patientiam & obedientiam exerceat, relicta cura reliquorum omnium Superiori, ac eius ministris, per quos à diuina prouidentia regitur.

Et quāuis nostræ vocationis sit, diuersa loca peragere, & vitam agere in quauis mūdi plaga, vbi maius Dei obsequium & animarum auxilium speratur; nihilominus tamen si experimento comperiretur aliquis ferre nō posse alicuius regionis cælum, & malè habere cōtinenter cerneretur; Superiori considerandum relinquitur, num ille migrare aliò debeat, vbi melius habens corpore, impen-

temporalium conseruationem, præter curam illam, quam omnibus charitas & ratio imponit, æquum erit, alicui peculiariter demandari hoc munus; ut tanquam bona Domini nostri IESV Christi propria ea curet. Ad alias etiam functiones necessarias,

H & eas præcipuè, * quæ honestius domi, quàm foris fiunt, curandum est, ut officialium necessarius numerus cōstituatur; & expedit ut huiusmodi officia Coadiutores temporales, si ea ignorant, addiscant; omnia ad maiorem gloriam Dei, Creatoris & Domini nostri semper dirigēdo.

QVARTA

sus diuino seruitio vacare possit. Nō erit tñ ipsius infirmi, huiusmodi mutationē postulare, nec animi ppēsiōnē ad eam ostendere; sed Superioris curę id reliquetur.

H ¶ *Officiales in ijs, quæ domi honestius, quàm foris fiunt, intelliguntur, Lotor p̄. inorū lineorū, Tonsor, et huiusmodi, quos esse domi si fieri posset, expediret.*

DECLA-